

W okresie objętym sprawozdaniem Gmina Mieszkowice czyniła starania w celu pozyskania unijnych środków finansowych na opiekę nad zabytkami i odnowę zabytków będących własnością Gminy:

- 1) *„Odtworzenie partii murów obronnych w Mieszkowicach przy ul. Granicznej etap I – Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego”* - projekt został złożony w 2010 i zatwierdzony. Obecnie znajduje się na liście rezerwowej. Przewidywany koszt inwestycji wynosi 701.123,64 zł,
- 2) *„Rewitalizacja kamienic położonych na terenie Starego Miasta w Mieszkowicach”* - projekt złożony w lipcu 2011 r., w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, został pozytywnie rozpatrzony przez Urząd Marszałkowski; Gmina przystąpiła do realizacji projektu. Zadanie obejmuje wymianę pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej, odnowienie klatek schodowych, remont elewacji na czterech wielorodzinnych budynkach mieszkalnych położonych przy ul. T. Kościuszki 11, Dąbrowszczaków 11, H. Sienkiewicza 1 i 44. Realizacja inwestycji planowana jest w latach 2012-2013. Wartość zadania wyniesie 782.951 zł.
- 3) *„Odnowa zabytkowego parku wiejskiego w Troszynie”* - projekt został złożony w sierpniu 2010 r., uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego, obecnie trwa realizacja projektu. Zakres inwestycji obejmuje uporządkowanie i przekształcenie terenu poprzez odtworzenie alejek spacerowych, wprowadzenie elementów małej architektury oraz uporządkowanie zieleni w części tzw. użytkowej parku. Wartość projektu to kwota 277.229,72 zł.
- 4) *„Turystyczne zagospodarowanie terenu przy pierwszym słupie granicznym w Czelinie”* - projekt został złożony w sierpniu 2010 r., uzyskał pozytywną ocenę Urzędu Marszałkowskiego, obecnie trwa realizacja projektu. Zakres inwestycji obejmuje: uporządkowanie i przekształcenie terenu poprzez wprowadzenie trzech stref funkcjonalnych, ciągów pieszych, elementów małej architektury, uporządkowanie zieleni oraz wyznaczenie strefy postojowej dla samochodów osobowych i autokarów. Wartość projektu to kwota 672.409,20 zł.
- 5) *„Promocja uroczystości patriotycznych w Rejonie Pamięci Narodowej”* - w grudniu 2011 r. Gmina otrzymała decyzję o dofinansowaniu projektu złożonego w ramach działania „Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla Małych Projektów” objętego PROW na lata 2007-2013. Zakres obejmuje organizację uroczystości z okazji rocznic forsowania Odry, wybuchu II wojny światowej i przeprowadzenie biegu „Mieszkowicka Nadodrzańska Dziesiątka”. Wartość projektu 17.847,74 zł.

W ramach działań informacyjnych, popularyzacyjnych i edukacyjnych związanych z promocją zabytków i walorów turystyczno-krajoznawczych, Gmina zrealizowała następujące zadania:

- 1) Na terenie miasta oraz w każdym sołectwie gminy umieszczone zostały tablice informacyjne z rysem historycznym danej miejscowości w wersji dwujęzycznej (polsko-niemieckiej), ze względu na przygraniczne położenie Gminy, ustawiono kierunkowskazy w mieście wskazujące dojście do obiektów zabytkowych i do obiektów użyteczności publicznej. Dostępność wewnątrz obiektów zabytkowych (kościół) dla osób odwiedzających uzależniona jest od ich właścicieli.

- 2) Na stronie internetowej gminy w 2009 r. utworzona została zakładka Gminna Ewidencja Zabytków, w której zamieszczono gminną ewidencję zabytków (373 pobrań od 2011r.), uchwałą określającą zasady udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru (97 pobrań od 2011r.), a także Gminny Program Opieki nad Zabytkami w Gminie Mieszkowice na lata 2009-2013 (278 pobrań od 2011 r.).
- 3) Promowanie historycznego charakteru Gminy w różnego rodzaju publikacjach i wydawnictwach finansowanych i współfinansowanych z budżetu Gminy:
  - ✦ 2009 r. - mapa turystyczna „Mieszkowice Miasto i Gmina – 2000 szt., koszt 3.400zł,
  - ✦ 2009 r. „Samorządy – Miasta i Gminy Najlepsze w Polsce” - koszt 5.900 zł,
  - ✦ 2010 r. - Prezentacja w Informatorze Turystycznym Pomorza Zachodniego – koszt 2.900 zł,
  - ✦ 2010 r. - foldery promocyjne – 1000 szt., koszt 3.100 zł;
  - ✦ 2011 r. - Prezentacja w Informatorze Turystycznym Pomorza Zachodniego – koszt 3.000 zł,
  - ✦ 2011 r. - Prezentacja w publikacji „Powiat Gryfiński od rzemiosła do przemysłu” - koszt 2.000 zł;
  - ✦ 2011 r. - kieszonkowa mapa turystyczna – 1000 szt., koszt 1.200 zł;
  - ✦ 2011 r. - foldery promocyjne Nordic Walking – 500 szt., koszt 2.800 zł.
- 4) W latach 2009, 2010 Gmina uczestniczyła w Targach Turystycznych MARKET TOUR Szczecin „Piknik nad Odrą”, podczas których przedstawiana była oferta turystyczna Gminy Mieszkowice.
- 5) W szkołach podstawowych i gimnazjum działających na terenie Gminy Mieszkowice prowadzone są zajęcia dotyczące historii regionu/gminy/miejscowości i lokalnych zabytków w następujących formach:
  - ✦ zajęcia plastyczne, muzyczne, przyrodnicze,
  - ✦ pogadanki na godzinach wychowawczych,
  - ✦ coroczny udział w gminnym konkursie „Co wiem o Ziemi Mieszkowickiej”
  - ✦ apele okolicznościowe, wieczornice z okazji rocznic lokalnych wydarzeń historycznych,
  - ✦ organizacja spotkań byłych i obecnych mieszkańców z poszczególnych miejscowości gminy,
  - ✦ udział w wycieczkach szlakiem Pamięci Narodowej,
  - ✦ udział w uroczystościach upamiętniających wydarzenia historyczne o zasięgu krajowym.

Realizując wspieranie działalności środowisk zajmujących się ochroną i opieką nad zabytkami, podczas uroczystych obchodów 66. rocznicy forsowania Odry, podpisano porozumienie o współpracy Gminy Mieszkowice z Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu na rzecz wspólnych działań dotyczących popularyzacji historii szlaku bojowego 1 Armii Wojska Polskiego w czasie II wojny światowej, edukacji regionalnej Nadodrza oraz upowszechniania dziedzictwa kulturowego Pomorza Zachodniego.

W budynku Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Mieszkowicach od 2004 r. istnieje Mieszkowicka Izba Pamięci, której kustosz czyni wiele starań o pozyskanie, właściwe zabezpieczenie i wyeksponowanie zgromadzonych zasobów dokumentujących historię regionu.

Podsumowując realizację Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, należy stwierdzić, że cele programowe zostały osiągnięte. Finansowanie zadań następowało w ramach wyodrębnionych na ten cel środków budżetowych oraz pozyskanych od instytucji zewnętrznych. Wypracowano różne formy współdziałania różnych podmiotów przy ochronie gminnych zabytków. Zwiększyło się zainteresowanie społeczne obiektami zabytkowymi oraz ich ochroną w Gminie. Podjęto inicjatywy dotyczące wyeksponowania posiadanych obiektów i rozpoczęto działania na rzecz uatrakcyjnienia ich pod względem turystycznym i edukacyjnym. Poprawił się również stan zachowania niektórych obiektów zabytkowych.

W zakresie ochrony gminnych zabytków pozostało do wykonania wiele zadań, które ze względu na konieczność zaangażowania znacznych środków finansowych należałoby rozłożyć na kolejne lata.

*Sporządziła Dorota Karolak*